

Vill jag vissla, så visslar jag

Regi: Florin Serban

Recension: Cecilia Hector

Tvånget att schabbla inför frigivningen

Stockholms filmfestival är till ända och efter 14:e filmen tappade jag räkningen över filmer jag sett. Många kommer att försvinna ur minnet, andra kommer att stanna kvar, så är det helt naturligt. En som förblir där och kör en liten trailer då och då i mitt bildmätta sinne är den rumänska fängelsefilmen Vill jag vissla så visslar jag. Titeln säger oss att här har vi att göra med en ung man med en stark vilja som inte väjer för vare sig kamraternas våld, överhetens makt eller familjens vägval.

Fängelsefilmerna har sin egen koreografi och det är bara graden av förtryck som skiljer livet som fånge åt vart i världen vi än vänder oss. I Rumänien har filmens regissör lyckats rollsätta en stor del av ensemblen med verkliga fångar och kanske har även fängelsets personal varit behjälpliga.

AUTENTICITETEN ÄR STOR när vi får följa den unge Silviu under hans sista fyra dagar av ett flera år långt fängelsestraff. Allt är upplagt för en hyfsat lyckad muck för Silviu, han har det obligatoriska slutsamtalet med fängelsedirektören som uppmärksammat att Silviu skött sig och inte varit i vägen för mer än nödvändigt mycket bråk innanför murarna. Silviu är medgörlig också inför fängelsets små tafatta försök att införa någon slags utslussningsforskning med hjälp av unga socialarbetare som intervjuar och testar frivilliga interner. Här möter Silviu en ung studentska som med sina standardiserade frågor väcker något vagt gehör hos den unge mannen på väg ut i världen.

Men så inträffar en överraskande händelse, Silvius lillebror, kommer på besök och berättar att deras mor återvänt hem. Språket bröderna emellan är kärvt, men man anar hos Silviu ett starkt engagemang under ytan för den lille pojken, mycket trovärdigt och berörande skildrat av den unge amatören som spelar Silviu, en omutlig uppgift att beskydda lillebror. Jag säger inte för mycket om jag avslöjar att modern har övergett de båda sönerna efter att under Silvius uppväxt ha flyttat runt mellan olika män. Det är just detta Silviu är fast besluten att förhindra att det ska ske med lillebror också.

Detta uppdrag är berättelsens innersta mål och mening. För här lyckas regissören göra troligt att även en ung våldsverkare kan ha en egen agenda som värnar om det lilla oskyddade barnet (inom sig, säger psykologen i mig). En vilja att bryta den utstakade eländesvägen ut i samhällets träskmarker.

DRAMAT ESKALERAR och blir ödesdigert för alla inblandade, en händelsekedja jag ska överlåta åt er själva att ta del av. Jag har tidigare rekommenderat det franska fängelsedramat "En profet" som har stora likheter med "Vill jag vissla, så visslar jag". I den aktuella filmen får vi se det som internens omvärld inte kan se. En förståelse för det mycket vanliga fenomenet att schabbla inför frigivningen möjliggörs. Silvius agerande som går så stick i stäv med vad vi alla tycker skulle kunna ligga i hans eget intresse, att se till att komma ut från fängelset på den avsedda dagen. I stället erfar vi högst trovärdigt hur den unge Silviu fångas i sitt eget upprepningstvång och saboterar för både sig själv och sin bror. Vägen dit är en mycket spännande upptrappning av dramat. Än en gång får vi svart på vitt att fängelsevistelsen, hur välplanerad den än är från myndigheternas sida, motverkar sitt syfte.

CECILIA HECTOR

December 2010